

1. HAFTA
DİL NEDİR?
DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ

1. Dilin Tanımı

Dil, bütün canlılarda ortak bir bildirim aracıdır. Canlılar arasında bir bilgi alışverişi bulunmaktadır. Doğada bulunan canlılar çıkardıkları birtakım seslerle bu anlaşmayı sağlamaktadır.

Karıncaların yiyecek buldukları zaman bıraktıkları madde ile diğer karıncalara haber vermelerinde, yunus balıklarının veya balinaların titreşime dayalı seslerle anlaşmalarında bir bildirim vardır.

İnsanlar arasındaki jestler, mimikler kısacası beden dilinin kullanımı bildirimin araçlarıdır. Bunun yanında trafik işaretleri, matematik işaretleri, renkler, semboller, kişiler arasındaki mesafeler aslında birer bildirim örneğidir. Kısacası canlılar arasındaki bilgi alışverişine bildirim adı verilmektedir. Bir başka tanım şu şekildedir: “Bir araç vazifesi gören ilkel veya gelişmiş bir işaret sisteminden yararlanılarak bir bilginin, bir duygunun bir yerden başka bir yere, bir zihinden başka bir zihne aktarılması olayıdır.” (Korkmaz 2005:2).

O zaman dili nasıl tanımlayabiliriz? Yapılmış tanımlara bakalım:

“Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir.” (Ergin 1994:7).

Prof. Dr. Doğan Aksan ise, "İnsanların ayrıcalık belgesi" olarak nitelendirdiği dil kavramını şöyle tanımlar: "Dil düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir." (Aksan 1979:51-55).

“Dil, duygu ve düşünceyi insana aktaran bir vasıta olduğu için, insan topluluklarını bir yığın ve kitle olmaktan kurtararak aralarında duygu ve düşünce birliği olan bir cemiyet, yani millet hâline getirir.” (Kaplan 1985:45).

“İnsanlar arasında karşılıklı haberleşme aracı olarak kullanılan; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam bakımından her toplumun kendi değer yargılarına göre şekillenmiş ortak kuralların yardımı ile başkalarına aktarılmasını sağlayan, seslerden örülü çok yönlü ve gelişmiş bir sistem.” (Korkmaz, 1992:43)

Dilin tanımlarından hareketle dilin özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir araçtır.

2. Dil, seslerden örülmüş bir sistemdir. Anlaşabilmek için seslerin birleşiminden meydana gelen hecelerle anlamlı veya görevli ses birlikleri dediğimiz kelimeleri oluştururuz. Ayakkabı, silgi, elma, anne; için, ki, ama gibi. Kelimeler tek başlarına yargı bildirmez. Bir düşünceyi, bir duyguyu, isteği bütün olarak anlatmak için kelimelerin dilin kurallarına göre dizilerek cümle haline gelmesi gerekir. O hâlde dilin en küçük birimi sestir.

3. Dil, toplumsal gelişmelere paralel olarak zenginleşen veya yoksullaşan canlı ve sosyal bir varlıktır.

Dil, kalıplaşmış bir yapıya sahip değildir. İnsan hayatındaki gelişmeler ve değişmelere paralel olarak değişir, gelişir. Örneğin “edgü” kelimesi günümüze gelinceye kadar birtakım değişikliklerden geçmiş ve “iyi” olmuştur. Yine “kağrı” kelimesi eski dönemlerde çok kullanılan bir kelimeyken günümüzde kullanım sıklığı çok azalmıştır.

4. Dil, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli anlaşmalar sistemidir. Burada önemli olan zihinden geçen kavramdır. Zihinden geçen kavramın karşı zihinde oluşturulması için bir şifreye (simgeye) ihtiyaç vardır. Bu şifre de her toplumda kendine özgü biçimde oluşturulmuştur. Buna dilin nedensizlik ilkesi diyebiliriz. Her toplum bu anlaşmayı kendine göre yapmıştır. Bunun için kavramlar aynı olsa bile o kavramları karşılayan kelimeler dilden dile farklılık gösterir. Anlaşmanın gizliliği meselesi ise bu kavramları karşılayan kelimelerin kim ya da kimler tarafından ne zaman verildiğinin bilinmemesidir. Dilin ortaya çıkışıyla yazıya geçirilişi arasında uzun bir zaman vardır.

5. Dil, düşüncenin aracıdır. Bugün için düşünmek dediğimiz eylem büyük ölçüde dilin kelimelerinden yararlanılarak meydana gelmektedir. Soyut kavramlar üzerinde düşünebilmek için kelimelerden yararlanmaktan başka yol yoktur.

Dilin gelişmiş olması düşünceyi de geliştirir; düşünmek de yeni ve değişik kavramların zihinden geçmesini sağlayacağından bu yeni kavramlar dile yeni kelimelerin eklenmesi sonucunu doğurur.

“Dil, düşüncenin evidir.” (Wittgenstein)

“Dilimin sınırları, dünyamın sınırları demektir.” (Heidegger)

6. Dilin kendine ait kanunları vardır. Kişi tek başına dile müdahale edemez. Onu kendi kişisel görüşüne göre değiştiremez ve geliştiremez. Çünkü dilin de kendine özgü kuralları vardır. Dildeki gelişmeler, ancak dilin kendi kuralları çerçevesinde olur.

Kısacası dil istenilen zamanda değiştirilebilen bir yapıya sahip değildir. Dil, her insan topluluğunun, her milletin tarih içindeki gelişmesi ve değişmesi ile sıkı sıkıya bağlıdır.

7. Dil, sosyal bir kurumdur. Dil, insanlar arasındaki anlaşmayı sağlayan bir araç olması bakımından sosyal bir yöne sahiptir. Dil, kurallarını onu kullanan toplum bireylerine olduğu gibi kabul ettirmiştir. Herkes ona uymak zorundadır. Bu sebeple bütün sosyal kurumlar gibi, dil de toplumun üstünde bir benlik kazanmıştır.

8. Dil, toplulukları millet yapan en önemli öğelerden biridir.

Toplumların en büyük dayanağı dildir.

Bir toplumu ayakta tutan, bir toplumun varlığını sağlayan ve devam ettiren, bir toplumda sarsılmaz bir birlik yaratan kurum olarak dilin oynadığı rol çok büyüktür.

9. Dil, kültürün aynası ve aktarıcısıdır. Her dil kendi kültürü içinde öncelikler sırasına sahiptir. Doğayla iç içe bir yaşantıya sahip Türklerin dilinde renkler doğadan yararlanılarak adlandırılmıştır: limon küfü, ördek başı yeşil, kavun içi gibi. Yeşil sözcüğü yaş kökünden gelmektedir.

10. Dil doğal bir araçtır. Çevremizde doğal olan varlık ve nesneler gibi dil de doğaldır. “At” ve “otomobil” örneklerini burada verebiliriz. “At” doğal bir araçtır. Ona istediğiniz gibi hükmedemezsiniz. “Otomobil” ise yapay bir araçtır, sizin istediğiniz gibi hareket eder. Dil de “at” örneğinde olduğu gibi doğaldır, yapısına uymayan bir müdahaleyi kabul etmez.

2. Dilin Birey ve Toplum İçin Önemi

Çinli bilge Konfüçyüs şu sözleriyle dilin toplum için ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır:

“... Bir ülkenin yönetimini ele alsaydım, yapacağım ilk iş, hiç kuşkusuz dilini gözden geçirmek olurdu. Çünkü dil kusurlu ise, sözcükler düşünceyi iyi ifade edemez. Düşünce iyi ifade edilemezse, görevler ve hizmetler gereği gibi yapılamaz. Görev ve hizmetin gerektiği şekilde yapılamadığı yerlerde âdet, kural ve kültür bozulur. Âdet, kural ve kültür bozulursa adalet yanlış yollara sapar. Adalet yoldan çıkarsa, şaşkınlık içine düşen halk ne yapacağını, işin nereye varacağını bilemez. İşte bunun içindir ki, hiçbir şey dil kadar önemli değildir.”

Dil, toplumdaki bireylerin birbirleriyle anlaşmaları ve birikimlerini gelecek kuşaklara aktarabilmeleri için gereklidir. Dil, onu konuşan toplumun kültürünün, dünya görüşünün yansıtıcısıdır. Dil, bir toplumun evreni anlayış ve anlatış biçimidir. Dildeki benzetmeler, aktarmalar, deyim ve atasözleri incelendiğinde o toplumun özellikleri kendiliğinden ortaya çıkar. “ Yarım elma gönül alma”, “çam sakızı çoban armağanı” gibi ifadeler bunun örnekleridir.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Aşağıdakilerden hangisi dilin özelliklerinden biri sayılamaz?

- A) Bir işaretler sistemi olması
- B) Toplumsal bir kurum olması
- C) Dış etkilere kapalı olması
- D) Canlı bir varlık olması
- E) Kültüre ayna tutması

2. Aşağıdakilerden hangisi dilin özelliklerinden biri değildir?

- A) Sosyal bir kurum olması
- B) Doğal bir iletişim aracı olması
- C) Oluşum tarihinin belli olması
- D) İşaretler sistemi olması
- E) Değişim ve gelişime açık olması

3. Dil, insanların topluca yaşamaya başladıkları tarih öncesi dönemlerde birbirleri ile anlaşma gereği duymaları sonucu doğmuştur. “İnsan konuşma yeteneği ile doğar fakat dil doğuştan bilinmez. Çocuk içinde yaşadığı toplumun dilini, ana dilini, uzun bir çıracılık devresi süresince öğrenir. Aslında her dil bir insan topluluğu arasında bin yıllar boyu gelişerek meydana gelmiş bir sosyal kurumdur.”

Bu paragraftaki açıklamalar dilin aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Toplumsal bir kurum olma**
- B) Canlı bir varlık olma
- C) Ulusal bir kurum olma
- D) İşaretler sistemi olma
- E) Kültür aktarıcısı olma

4. *"İnsanlar arasında iletişimi sağlayan, bilinmeyen zamanlarda ortaya çıkmış bir işaretler sistemi, kendine özgü yasaları olan ve bu yasalar çerçevesinde gelişen çok yönlü sosyal bir kurumdur."*

Yukarıdaki tanım aşağıdakilerden hangisi için yapılmıştır?

- A) Terim B) Ağız C) Lehçe D) Mecaz E) Dil

5. *Aşağıdakilerden hangisi dilin canlı bir varlık olduğunun göstergesidir?*

- A) Dil, bir işaretler sistemidir.
B) Dil, toplumun gelişimine bağlı olarak değişir ve gelişir.
C) Dil, toplum bireyleri arasında ortak duygular oluşturur.
D) Dille milli kültür arasında bağ vardır.
E) Dil, toplumda insanlar arasında anlaşmayı sağlar.

Cevaplar: 1.C 2.C 3.A 4.E 5.B

1. Kültürün Tanımı ve Özellikleri

Türkçe Sözlük'te kültür şu şekilde tanımlanmaktadır: 1. Tarihî, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çerçevesine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin. 2. Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü. 3. Muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan biçimi. 4. Bireyin kazandığı bilgi. 5. Tarım. 6. Uygun biyolojik şartlarda bir mikrop türünü üretme (Türkçe Sözlük 2011:1558).

Ziya Gökalp kültürü şöyle ifade eder: “Bir milletin dinî, ahlaki, akli, estetik, lisani, iktisadi ve fennî hayatlarının ahenkli bir bütünüdür.” (Gökalp 1975: 27).

Bozkurt Güvenç kültür için “Kültür, toplum, insanoğlu, eğitim süreci ve kültürel muhteva gibi değişkenlerin ve bunlar arasındaki karmaşık ilişkilerin bir işlevidir.” (Güvenç, 1994: 101) demektedir.

UNESCO tarafından düzenlenen Dünya Kültür Politikaları Konferansı Sonuç Bildirgesi'nde yer alan kültür tanımına göre “En geniş anlamıyla kültür, bir toplumu ya da toplumsal bir grubu tanımlayan belirgin maddi, manevi, zihinsel ve duygusal özelliklerin bileşiminden oluşan bir bütün ve sadece bilim ve edebiyatı değil, aynı zamanda yaşam biçimlerini, insanın temel haklarını, değer yargılarını, geleneklerini ve inançlarını da kapsayan bir olgu”dur. (UNESCO, 1982).

“Kültür, sadece tabiatın insan eliyle işlenmesi değil, bizzat insanın ahlaki, sosyal, entelektüel, teknik istidat ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi demektir.” (Abadan,1956:174).

Burada ifade edilmek istenen insanın eğitimidir. İnsan, doğuştan potansiyel olarak pek çok yeteneği getirmekle birlikte uygun ortam bulamazsa, bunları ortaya çıkarmak mümkün olamaz.

Tylor'a göre kültür, “Bilgileri, inançları, sanatı, hukuku, morali, töreleri, kişinin toplumdan edindiği bütün istidat ve alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütündür.” (Soysal 1985:236). Tylor, kültür sözcüğü ile maddi kültürden çok manevi kültürü kastetmektedir.

Hilmi Ziya Ülken'e göre kültür, “Milletin içinde bulunduğu medeniyet şartlarına göre yarattığı bütün dil, ilim, sanat, felsefe, örf ve âdetler ve bunların toplamıdır.” (Ülken 1948:7).

Sonuçta kültür bir milletin yaşayış tarzı, maddi ve manevi yönlerini içine alan değerler topluluğudur. Bir milletin dili, dini, gelenek ve görenekleri, sanat eserleri kültürün başta gelen öğeleridir.

İnsanların kullandıkları çeşitli alet ve eşyalar, ev şekilleri, giyim kuşam tarzları, yemek ve beslenme şekilleri gibi maddi yaşama düzeni ile ilgili olanları maddi kültür; dil, din, tarih, gelenek ve görenek, hukuk, ahlak gibi yaşayışın manevi yönü ile ilgili olanları da manevi kültür içinde yer almaktadır.

2. Kültürün Özellikleri

1. Kültür, canlı ve doğal bir varlık niteliğindedir. Hareketli bir yapıya sahiptir. Bir toplumun yaşama düzenine bağlı olarak doğup gelişir.

2. Kültür, **toplumun ortak malıdır** ve kapsamlıdır. Toplumdan ayrı düşünülemez. Kültürün kişilerin üstüne çıkararak topluma hükmeden kuralları vardır. Bu kurallara, bu düzene aykırı davranışlar ve dış müdahaleler, onun sağlıklı yol alışını engeller; varlığını tehlikeye sokar. Bu gibi durumlarda kültür gereken tepkiyi de gösterir.

3. Kültür özgün ve millî bir kişilik yapısına sahiptir. Diyelim “kilim” nesnesi özgünlük özelliğini gösteren iyi bir örnektir. Bir yabancı kilimi görmek için ülkesinden gelebilmektedir. “Saz”, millî kültürümüzün önemli bir unsurudur. Bize has, bize aittir ve sadece bir müzik aleti değil, gerisinde barındırdıklarıyla milletimizin kimliğini ifade eder.

Burada medeniyet kavramına da değinelim. Kültür millî ise medeniyet milletlerarasıdır. Medeniyet insani evrensel değerler bütünü, bilim ve teknolojiye gelişmişlik olarak tanımlanır. Kültür değişimleri uzun bir dönem gerektirirken medeniyet kısa bir süre içinde değişimini gerçekleştirir.

4. Bir kültürün özü asla değiştirilemez ve başka bir kültüre dönüştürülemez. Bu yapılırsa artık o milletten eser kalmaz.

5. Kültür, tarihîdir ve süreklilik vasfı taşır. Kültür uzun yıllar boyunca oluşur ve sürekli bir şekilde kuşaktan kuşağa aktarılır. Kültür bir anda oluşmaz, tarihî ve süreklilik özelliğiyle geniş bir alana yayılır.

6. Kültür; topluma mutluluk verir, kişiyi toplumla bütünleştirir. Kültür, uyumlu ve dengeli bir bütünün ifadesidir.

7. Kültür; eğitim-öğretim, gelenekler, din, dil, sanat, edebiyat, folklor gibi çeşitli kültür öğeleriyle kuşaktan kuşağa aktarılan sosyal bir mirastır.

3. Dil-Kültür İlişkisi

Türk edebiyatı en eski çağlardan bugüne kadar bütün safhaları, devirleri ve sosyal tabakaları ile Türk milletinin hayatını, zevkini, dünya görüşünü, yaratma gücünü gösteren bir duygu, düşünce ve hayal dünyasıdır. Binlerce yıllık Türk tarihinde Türk milletinin gerek sözlü gerekse yazılı bütün yaratmalarının günümüze kadar ulaşabilmesini sağlayan dilin bu aktarım özelliğidir.

Destanlar, efsaneler, ninniler, masallar, türküler, yazılı eserler vb. daha nice kültür malzemesi dil sayesinde Türk milletinin hafızasında kalmış, yazılı ve sözlü bir şekilde günümüze ulaşmış ve milli benliğimizin oluşumunda çok önemli bir rol almıştır.

Tasavvuf kültürü Yunus Emre'nin ilahilerinde, Türk halkının bayrakta sembolleşen vatan sevgisi Mehmet Akif'in İstiklal Marşı'nda, Millî Mücadele ruhu Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinde ve bu dönemin romanlarında, İstanbul'un güzellikleri Yahya Kemal'in eserlerinde ebedîleşmiştir.

Türk milletinin gelenekleri, folkloru, yüzlerce yıllık hayat tecrübelerinin sonuçları veciz ifadesini atasözlerinde bulmuştur.

Türk kültüründeki yazılı ve sözlü yaratmaların günümüze ulaşabilmesi sayesinde Türk kültürü incelenebilmekte, Türklük bilimi çalışmaları yürütülebilmektedir. Türk milletinin dilinde yaşamaya devam eden mani, ninni, masal vb. sözlü yaratmalar ile Orhun Yazıtları ve Dîvânu Lugâti't-Türk sayesinde yüzlerce yıl öncesinde Türklerin nasıl bir hayata sahip oldukları öğrenilebilmiş ve bu sayede de Türklük bilimi günümüzde çok büyük mesafeler kaydetmiştir.

4. Dil-Kültür İlişkisinin Toplumsal Anlamı

Dil, kültürün ilk ve temel unsurudur. Bir milletin fertleri arasındaki ortak duygu ve düşünce akımı dille kurulabilmektedir. Bu akım dünden bugüne, bugünden yarına dille aktarılmaktadır. Bundan dolayı dil, aynı zamanda bir kültür aktarıcısı, bir kültür taşıyıcısıdır. Bir milletin tarihi, coğrafyası, değer ölçüleri, folkloru, müziği, edebiyatı, ilmi, dünya görüşü ve millet olmayı gerçekleştiren her türlü ortak değerleri yüzyılların süzgecinden süzüle süzüle kelimelerde, deyimlerde sembolleşerek hep dil hazinesine akıtılmakta, özünü orada saklamaktadır.

Biz Orhun Yazıtları sayesinde Göktürklerin varlığı, meseleleri, duygu ve düşünceleri hakkında bir fikir ediniyoruz. Türklerin yöneticisi durumunda olan şahısların halkı muhatap alıp, halka hitap ettiklerini, yaptıkları işleri halka anlattıklarını görüyoruz.

Bu da milletimizdeki demokrasi anlayışının yüzyıllar öncesine kadar uzandığının bir delilidir. Aynı hitap şeklini yıllar sonra 1071'de Malazgirt'te Alparslan'da, 20. yüzyılda Atatürk'te görebiliyoruz.

Bir milletin kültürü tarih boyunca ortaya koyduğu eserlerden oluşur. Milletler dillerini ve kültürlerini yüzyıllar boyunca işleye işleye oluştururlar. Bir millet kültür bakımından ileri gitmiş, yüksek bir seviyeye erişmişse dili de bu seviyeye uygun bir biçimde gelişme kaydeder.

Atatürk'ün şu sözü dilin millet hayatındaki yerine işaret etmesi bakımından önemlidir:

“Türk dili Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdiği sonu gelmez kötü durumlar içinde ahlakının, geleneklerinin, hatıralarının, çıkarlarının, kısacası kendini millî yapan dili sayesinde korunduğunu görüyor. Türk dili, Türk milletin kalbidir, zihnidir.”

Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kurduktan sonra yaptığı çalışmalarda dile ayrı bir önem vermiştir. 12 Temmuz 1932 yılında daha sonra adının Türk Dil Kurumu olarak değişeceği Türk Tetkik Cemiyetinin kurulmasını sağlamıştır. Türk Dili Tetkik Cemiyetinin amacı, "Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini ortaya çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek" olarak belirlenmiştir.

Yine Atatürk, adını kendilerinin verdiği Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesini 1935 yılında TBMM'de kabul edilen yasa ile kurmuş ve bu Fakülte 9 Ocak 1936'da eğitim-öğretime açılmıştır.

Yahya Kemal Beyatlı'nın “Bizi ezelden ebede kadar, bir millet halinde koruyan, birbirimize bağlayan bu Türkçedir.” ve Peyami Safa'nın “Dilini kaybeden bir millet her şeyini kaybetmiş demektir.” sözleri dilin bir millet için önemini en güzel şekilde ortaya koymuştur.

Bir milletin dili bozulursa kültüründe sıkıntılar ortaya çıkar. Düşünce, sanat ve edebiyat alanlarında çöküntü başlar. Dil asıl işlevi olan insanlar arasında anlaşma aracı olma özelliğini yerine getiremez.

Yeni neslin kültürel değerleri öğrenmemesi ve bireylerin, kuşakların birbiriyle sağlıklı iletişim kurmalarını engellemek bir milletin sonunu hazırlar. Bu sebeple dilimize sahip çıkmalı ve yabancılaşmanın etkilerinden korumak için elimizden geleni yapmalıyız.

1.Aşağıdakilerden hangisi kültürün özellikleri arasında yer almaz?

- A) Kültür, insanın başlangıçtan bugüne zihni ve emeğiyle ortaya koyduğu bilgi ve etkinlik birikimini konu alır.
- B) Kültür bir anda oluşmaz, zaman içinde oluşur.
- C)“Din” faktörü kültürün şekillenmesinde en önemli unsurlar arasındadır.
- D) Kültürün gelecek nesillere aktarılması ”dil” ögesiyle olur.
- E) Kültür, başka bir ulusun kültürüyle desteklendiğinde kalıcı olur.

2. Kültürle ilgili olarak, aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Kültür, bir topluluğu, bir cemiyeti millet yapan, onu diğer milletlerden farklı kılan hayat tezahürlerinin bütünüdür.
- B) Kültür, insanların kendi yarattıkları, kabul görmüş toplumsal davranışları içine alır.
- C) Kültürel öğeler, bir insanın yaşamında miras edindiği, babadan oğula geçen maddi veya manevi öğelerden oluşur.
- D) Toplumlar çeşitlendikçe ve aynı toplum içinde kurumların işlevleri farklılaştıkça ve çoğaldıkça, çeşitli kültür düzeyleri de ortaya çıkar.
- E) Kültür, dünyadaki bütün insanların paylaştığı evrensel davranışlar bütünüdür.

3-Aşağıdakilerden hangisi kültürü oluşturan öğelerden biri değildir?

- A) Dil B) El sanatları C) İnançlar D) Bilimsel araştırmalar E)Yöresel kıyafetler

4-Aşağıdakilerden hangisi maddi kültür öğelerinden biridir?

- A) Geleneksel el sanatları
B) Dünya görüşü
C) Etik
D) İnançlar
E) Davranış kalıpları

5-Aşağıdakilerden hangisi manevi kültür öğelerinden biridir?

- A) Geleneksel el sanatları
B) Geleneksel kıyafetler
C) Ahlaki değerler
D) Mimari
E) Yöresel yemekler

6-Dil ve kültür arasındaki ilişkiye dair aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Dil ve kültür arasında, birbirini yaratma, birbirinin varlığına ve devingenliğine kaynak ve ortam oluşturma yönünde organik bir ilişki bulunur.
- B) Dil ve kültür arasındaki ilişki, tamamıyla ekonomik faktörlerin kontrolü altındadır.
- C) Dil, sözlü ve yazılı kültür öğelerini yaratır.
- D) Dil, kültürel öğeleri sonraki nesillere taşır.
- E) Bir toplumun kültürü, gizli bir toplumsal sözleşme ve örtük kurallar bütünü oluşturarak o toplumun dil ve iletişimi üzerinde etkili olur.

Cevaplar: 1. E 2. E 3. D 4. A 5. C 6. B

KAYNAKÇA

- ABADAN, Yavuz (1956), “Kültür Mefhumu ve Değişimi”, *Yücel Mecmuası*, İstanbul.
- GÖKALP, Ziya (1975), *Türkçülüğün Esasları*, İstanbul: Sebil Matbaacılık.
- GÜNGÖR, Erol (1986), *Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik*, İstanbul: Ötüken Yayınevi.
- GÜVENÇ, Bozkurt (1994), *İnsan ve Kültür* (6. baskı), İstanbul: Remzi Kitabevi.
- SOYSAL, İsmail (1985), "İletişim İnkılabı ve Milli Kültür", *Erdem Dergisi*, Ankara.
- Türkçe Sözlük, 2011, Ankara: (11. Baskı), Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ÜLKEN, H. Ziya (1948), “Millet ve Tarih Şuuru”, *Türk Düşüncesi Mecmuası*, İstanbul.